

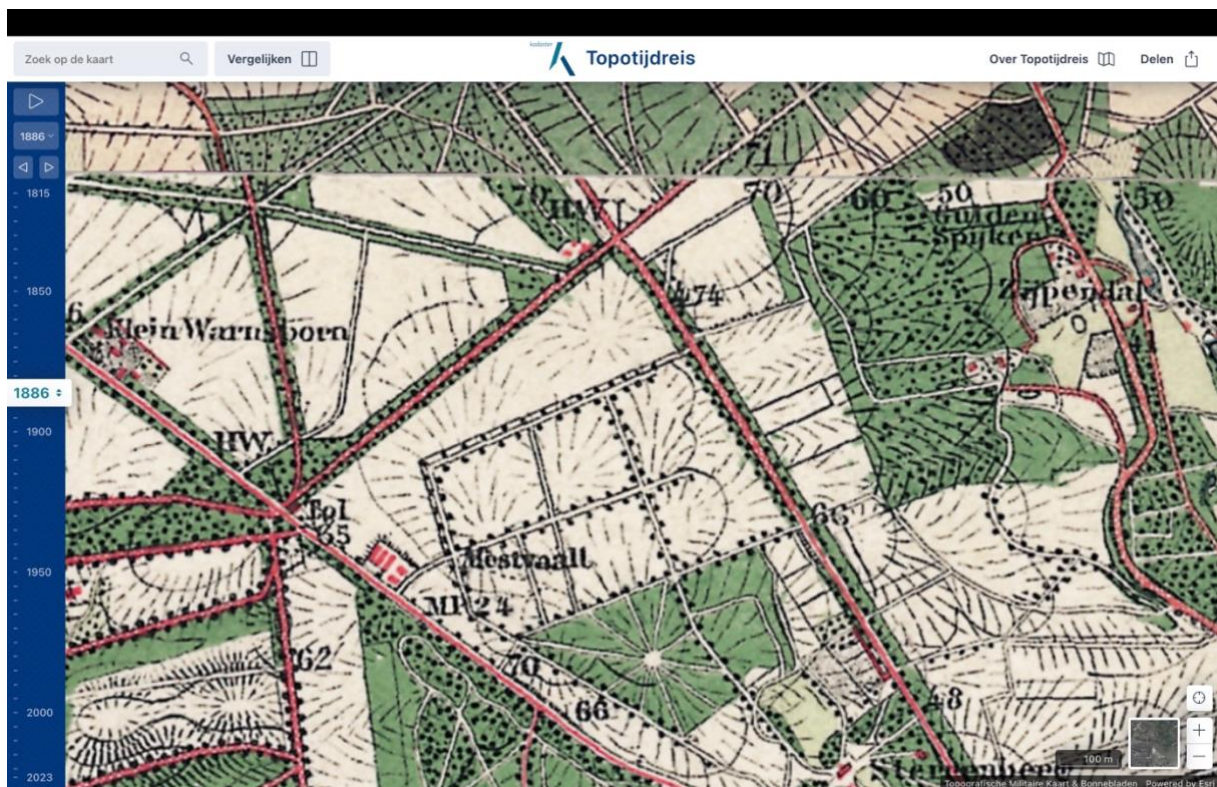
Biodiversiteitswandeling Hoogkamp 30 juni 2024

Over de wijk

Gebied boven Arnhem werd midden 19^e eeuw in cultuur gebracht. Daarvoor heide/schappen en keuterboertjes

Eerste contouren van de wijk al zichtbaar op kaarten van 1850.

Mesdaglaan – Voermanstraat – Joseph Israëlslaan – Jacob Marislaan -Breitnerstraat lijken al op de kaart te staan. Mogelijk gaat het om zandpaden voor tuinbouw.

Daarna staat op kaarten vermeld dat op de plek van Hoogkamp een ‘mestvaalt’ is gevestigd. Op de bodemkaart staat een stortplaats voor puin, bouw en sloopafval aan de westkant tegen de Amsterdamseweg. Ten zuiden van de wijk werd in de jaren 30 huisvuil gestort. Wellicht dat daardoor bijzonder vruchtbare grond is ontstaan. Of misschien is er juist sprake van vervuiling?

In de jaren 30 wordt de wijk gebouwd en is sindsdien nagenoeg ongewijzigd. Veel bomen zijn toen geplant (en zijn dus 90 jaar oud). Bomen langs de Breitnerstraat stammen uit de jaren 60.

Groen in de wijk

Hoogkamp is een 'donkergroene' wijk. Veel bomen, veel (openbaar) groen en veel groene tuinen. 204 m² groen per bewoner (gemiddeld in Arnhem 75 m²). Met de biodiversiteit zit het dus eigenlijk wel goed.

Ligging

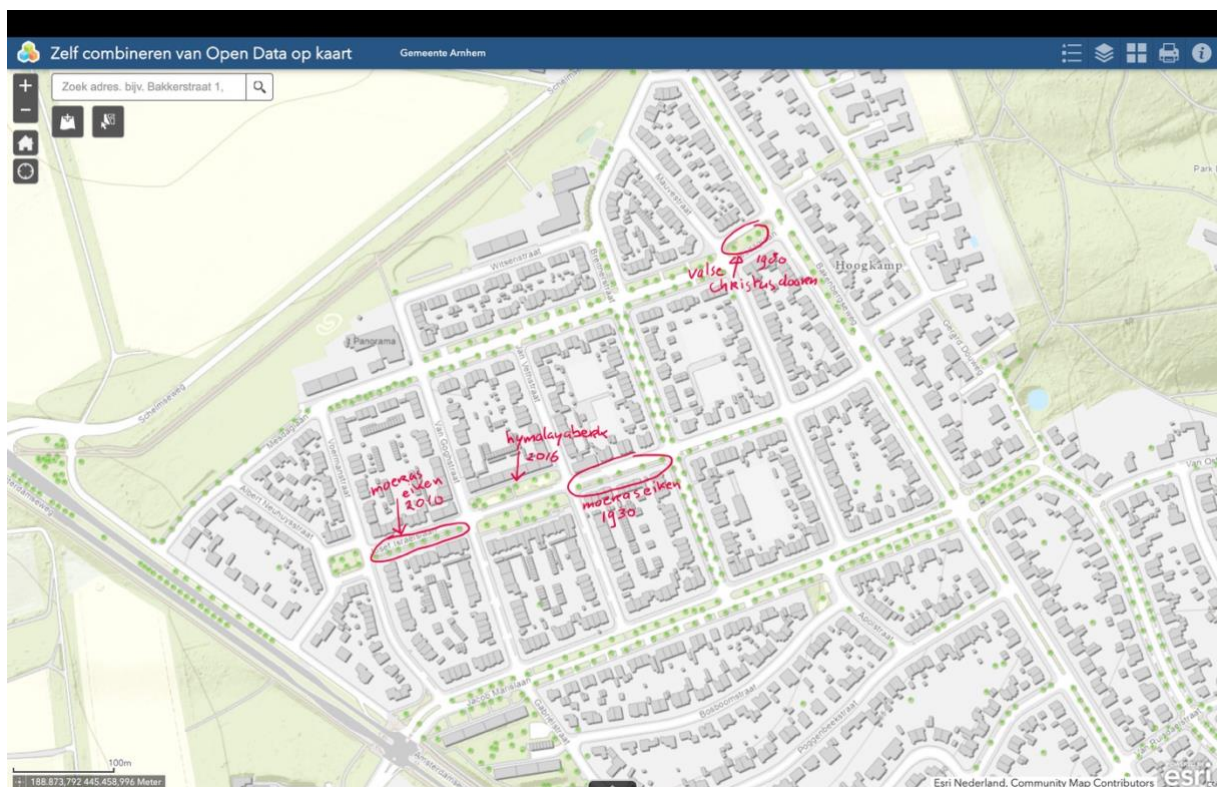
Stuwwal op ca. 75 boven NAP. Aflopend naar het oosten (Gulden Bodem/Jansbeek) en/of zuiden (Bakenbergseweg)

Bodem

Holtpodzolgronden, grof zand. Dunne humushoudende bovenlaag.

Water

Grondwater op 52 m onder maaiveld. Geen waterpartijen in de wijk, geen wadi's

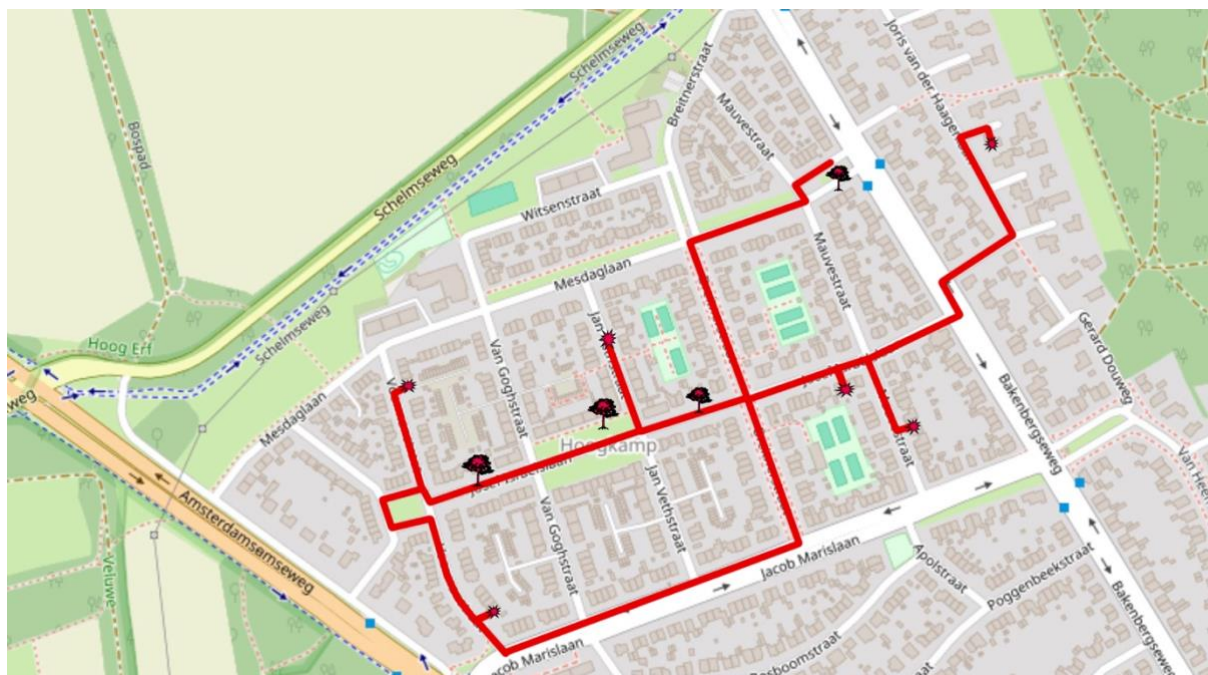
Bijzondere bomen

Valse Christusdoorn in het plantsoen aan de Mesdaglaan.

Moereseiken op de Joseph Israëlslaan (van 1960 en van 2010, interessant om verschillen te bekijken)

Basisroute

Aan te vullen met 3 particuliere tuinen van deelnemers aan de wandeling.

Leer je tuin kennen

Waarneming.nl heeft in samenwerking met NTR Wetenschap en het Kadaster het project Nationaal Park Alle Tuinen gelanceerd. Een Bioblitz waar je als tuineigenaar aan mee kunt werken door in de maand juli zo veel mogelijk wilde planten en dieren in je tuin te tellen. Je kunt hier de app [Obsidentify](#) voor gebruiken.

In Nederland zijn 4,5 miljoen tuinen waarvan de gezamenlijke oppervlakte meer dan tien keer zo groot is als Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Samen vormen onze tuinen het grootste natuurgebied van Nederland: Nationaal Park Alle Tuinen! Doe mee met deze allergrootste bioblitz ooit, kijk op go.ntr.nl/iederetuinentelt. In Podcast Focus krijg je tips om meer soorten naar je tuin te lokken.

Belangrijkste tuintips:

- Koop uitsluitend biologisch geteelde planten. Planten van een regulier tuincentrum of bouwmarkt zijn meestal met insecticiden gekweekt en zorgt voor sterfte onder bijen en insecten. Dat werkt ook door in de vogelstand: Te weinig insecten zorgt voor minder vogels. En voor minder voedsel om voldoende energie te hebben voor de vogeltrek.
- De tuin winterklaar maken? Niet doen! Zorg voor voldoende rommelhoekjes in de tuin. Vogels, egels, en allerlei kleine (knaag)dieren houden van takken- en bladerhopen. Stammetje snoeihout geven ruimte aan dieren en insecten.
- Ook gestapelde stenen (bv oude tegels evt gehalveerd) bieden ruimte aan hagedissen, padden, etc.
- Hang vogelhuisjes, vleermuizenkasten, vlinderkasten en insectenhôtels op.
- Als je ruimte hebt kan je een poeltje of vijver maken. Ook fijn voor kikkers, salamanders en andere waterliefhebbers
- Een heg is voor vogels een fijne speelplaats en soms ook een plek om nesten in te maken. Hoe wilder de heg hoe leuker ze het vinden. Maar dat neemt natuurlijk wel veel ruimte in beslag. Snoeien van de heg na de bloei zorgt voor vlinder- en insectenplezier.
- Strak gemaaide gazonnetjes leveren een weinig biodiverse biotoop. Wel mooi groen zo'n postzegel, maar weinig dieren dat fijn vinden.
- Schoffelen of 'onkruid' wieden zorgt voor een mooie zwarte bodem waar die lavendel fraai tegen afsteekt. Helaas bereikt zwarte aarde sneller hoge temperaturen en droogt daardoor uit. Uitgedroogde aarde heeft moeite met het opnemen van regenwater, waardoor deze grond ook bij een regenbui niet veel vocht vast houdt. Beter is om bodembedekkers te planten. De grond blijft vochtiger en koeler en verdampt minder water. De keuze van bodembedekkers kan ook bijdragen om specifieke insecten aan te trekken.
Een andere mogelijkheid is om de bodem te bedekken met schors en houtsnippers kunnen
- Zo min mogelijk verharding in de tuin (en ook geen kunstgras) helpt de tuin koel te houden op warme dagen. Als je ergens verharding nodig hebt kan je kijken of je 'open' of 'waterpasserende' verharding toe kan passen. Voor paden kan je ook denken aan halfverharding (padvast, houtsnippers).

Extra

Plantenlijstje

- Bodembedekkers: Vinca minor, Kleine maagdenpalm, Dikkemanskruid (pachysandra terminalis) resp. blauwe en witte voorjaarsbloemetje. Hier komen vroege hommels op af.
- Onkruid (bestaat niet) of beter: wilde planten die minder aantrekkelijk zijn zoals nagelkruid, robertskruid, haagwinde, brandnetel, zevenblad, een eikel die uitkomt, een bosrank die verdwaalde en verplaatsbaar bleek. Stinkende gouwe (die niet stinkt) geeft leuke gele bloemen als er verder nog weinig bloeit. Brandnetel is nuttig als waardplant voor eitjes van diverse vlinders. Bloeiend nagelkruid trekt hommels en vlinders aan, en damt zevenblad in.
- **Voorbeelden van aantrekkelijke wilde = natuurlijke planten, die niet onder onkruid vallen:** vrouwenmantel, lelietje van dalen, vingerhoedskruid (veel hommels) ooievaarsbek. Ook dovenetels kunnen met hun gevlekte blad en gele of witte of lichtpaarse bloemen interessant zijn. Of campanula's of boshyacinten (blauwe klokjes).
-

Plaagdieren

Sommige dieren kunnen overlast veroorzaken voor mens of plant. Probeer deze dan met biologische middelen af te weren of te bestrijden, dus zonder andere planten of de grond te verontreinigen.

Mooi meegenomen: wie insecten helpt, helpt ook meteen de roodborstjes, kikkers, winterkoninkjes, vleermuizen en alle andere insectenetters! Heel veel vliegen in één klap.

Slakken: lok ze weg of in de val

Iets goeds over slakken: ze houden je tuin schoon door verrotte plantenresten op te eten. Naaktslakken eten ook de levende planten op en dat is jammer. Planten die ze niet lusten zijn bijvoorbeeld akelei, goudsbloem, anjer, geranium, viooltje, varen, Oost-Indische kers, lavendel en echte guldenroede. Ook geurende kruiden zoals rozemarijn, tijm en salie lusten ze niet. Plant daar dus flink wat van. Planten in potten kun je beschermen door de bovenste rand van de pot in te smeren met een laag vaseline, of een koperen randje (uit de handel) erom te spannen.

Maak verder gebruik van de natuurlijke vijanden van slakken, zoals vogels en egels, door uw tuin een fijne plek voor ze te maken. Ook kun je de slakken lokken met een halve meloen en ze ver weg weer uitzetten. Minder vriendelijk, maar wel effectief is de slakkenval. Dat is een grotendeels ingegraven jampotje met bier, waar ze in kruipen en verdrinken. Uitgebreide uitleg staat op de website van Milieu Centraal

Mieren: laat ze verdwalen

Tenzij hordes mieren je huis binnendringen en richting de jam marcheren, is er geen enkele reden om ze te bestrijden. In de tuin ruimen ze juist veel andere insecten op. Mocht je je al storen aan het zand tussen de steenvoegen dat uit hun nesten komt, dan is het snel weggeveegd. Als ze over de ontbijttafel beginnen te krioelen, kun je een paar dingen doen.

Tip één: maak de mieren in de war. Leg iets op hun mierenpaadje dat sterk ruikt, zoals pepermunt, komkommer of zeepsop. Als je hun spoor onderbreekt, verdwalen ze en gaan op zoek naar ander voedsel. Zorg er verder voor dat ze niets zoets vinden in huis, want daar zijn ze dol op. En zoek de miereningang van je huis om die hermetisch af te sluiten met een nieuwe tochtstrip, kit of lijm.

Luizen: knijp er een paar fijn

Bij de eerste bladluizen in de tuin, knijp je er een paar fijn op een blaadje. Natuurlijke luizen-vijanden zoals het lieveheersbeestje, ruiken dat en leggen hun eitjes dan in de buurt. Moeilijk, maar je moet de luizen dus even hun gang laten gaan, dan lost het probleem zich vanzelf op. Je kunt de luizen in de tussentijd wel wegspuiten met water en eventueel wat zeepsop.

Als de lieveheersbeestjes niet snel genoeg komen naar uw zin, dan kun je ook zakjes met larfjes kopen en in de tuin hangen. Zo'n larf eet wel tachtig bladluizen per dag! En zorg natuurlijk voor veel bloeiende planten in uw tuin, zodat er genoeg voedsel is voor volwassen lieveheersbeestjes. Meer informatie over luizen-eters staat op: www.zonderisgezonder.be.

Wespen: voer ze verderop

Meestal willen wespen helemaal niets met je te maken hebben en zoeken ze vliegen en muggen om hun larven mee te voeren. Daarvoor worden ze beloond met een zoete druppel die de larven afscheiden. *Pas aan het eind van de zomer* als de koningin sterft en dus geen eitjes meer legt, worden de wespen opdringerig. Ze hebben dan niets meer te doen en ook geen zoete druppels meer. Die zoeken ze dan in jouw glaasje limonade. Zet dan verderop een schoteltje neer met iets zoets of een plakje kaas.

Tuincheckkaarten Vriendelijke Tuin (IVN)

set van 6 stuks € 4,95 per set

- De Egelvriendelijke tuin
- De Amfibievriendelijke tuin
- De Vogelvriendelijke tuin
- De Wilde plantenvriendelijke tuin
- De Bodemdiertjesvriendelijke tuin
- De Insectenvriendelijke tuin

Boek klimaatslim tuinieren €29,99

In dit rijk geïllustreerde boek met prachtige foto's wordt uitgelegd dat het door slimme keuzes te maken mogelijk is je tuin zowel natuurvriendelijk als toekomstbestendig te maken. Van bodem tot balkon, alle aspecten van klimaatslim tuinieren komen aan bod. En met praktische stappenplannen kun je zelf meteen aan de slag.

Het boek kost €29,99 (ex verzendkosten €4,25)

Je kunt het boek bestellen via moniek@tuinvandeburen.nl

Je ontvangt dan een gesigneerd exemplaar!

Ook te koop bij de boekhandel of te bestellen via [Uitgeverij Terra](#)

